

Nieuwsbrief # 6-2024

- [Inleiding](#)
- [Composiet](#)
- [Activiteiten](#)
- [Terugblik Excursie Schotsman, orchideeën en vlinders](#)
- [Herkansing libellen in Oranjezon](#)
- [Kort verslag excursie Kanaaldijk en het 2e bankje](#)
- [Online cursussen](#)

Inleiding

Ik probeer de nieuwsbrief altijd aan het begin van de maand gereed te hebben, maar vanwege vakanties was het in juni wat opgeschoven. En nu ben ik zelf op vakantie en kost het mij eerlijk gezegd toch wat moeite om me aan de nieuwsbrief te zetten. Hier in Italië lokt het buiten nog meer dan thuis. Wij zitten hier midden in de natuur aan de voet van de Alpen. Er vliegt hier nog van alles rond waar je in Nederland alleen maar van kan dromen. Vlinders zoals dambordevlinder, parelmoervlinders, keizersmantel, geelsprietdikkopje, citroenvlinder, etc. Langs de beek de liegen libellen en beekjuffers en soms een zwerm haften. En verder heel veel andere insecten, waar reptielen als muurhagedis en smaragdhaagedis weer van leven. Van de aesculaapslang vinden we vooral de vervellingen. In een broeiende hoop gemaaid gras had een hazelworm meteen een lekker plekje gevonden. Tot ik het gras wat wilde verspreiden en hem of haar tegenkwam. Na de onvermijdelijke fotosessie, mocht de hazelworm weer terug in de grasshooi. Wat een mooi beestje.

Om ons terrein van gras, struiken en wat bomen (in een verder bosachtige omgeving) geschikt te houden, moeten wij wel maaien, uittrekken (bramen en brandnetels) en zagen van ongewenst opschot, anders wordt het een bos. Alles natuurlijk gefaseerd om leefgebied voor de vele soorten te bewaren en ook omdat ik de flora zo mooi vind. We maaien zoveel mogelijk om rapunzelklokjes, beemdkroon, echte koekoeksbloem, karthuiszeranjer, zwartblauwe rapunzel (van de laatste drie zijn er een paar), tijm en de wat meer gewone brunel, duizendblad en vele gele composieten, heen. Alleen nectarplanten voor de insecten.

Het mag duidelijk zijn dat ik snel weer naar buiten wil, waar een hoop te doen en te bekijken is.

O ja, er blijft uiteraard ook nog genoeg tijd over voor 'echte' vakantie-activiteiten zoals wandelen, terrasje, zwemmen, lezen, puzzelen, etc.

Vandaag, 11 juli, de nieuwsbrief is bijna klaar, zat er een grote weerschijnvlinder op een boek (met de toepasselijke titel 'De Zijdevlinder') op tafel en 's avonds liep er 'zomaar' een edelhert al grazend, vlak onder ons terras langs. Wij durfden bijna niet te ademen, maar toch wel voorzichtig te fotograferen.

Zo blijft er altijd iets te genieten in de natuur.

Yvonne van Scheppingen

Composiet

In oktober komt de Composiet weer uit. Heb je nog iets leuks en/of interessants om te delen met onze club, kopij kan [tot 31 augustus](#) ingeleverd worden. Mailadres: m.g.wesseling@zeelandnet.nl

Iets kortere teksten (zo'n 20 regels) en/of foto's (met een paar verklarende zinnen) kunnen in de nieuwsbrief geplaatst worden. Mailadres: nieuwsbrieft@walcheren.knnv.nl

Activiteiten

Excursies, lezingen en werkgroepen van de afdeling Walcheren

Tijdstip en verzamellocaties, indien nog niet bekend, komen in de volgende nieuwsbrieven of vindt u terug op de [website](#).

Wijze aanmelden

Graag altijd aanmelden voor de activiteiten via: knnv.walcheren@gmail.com

Een tijdsreis op De Kaloot aan de hand van recente en fossiele schelpen

Zaterdag 10 augustus: [aanvang 11.00 uur](#)

Verzamelen: Kaloot, **P Europaweg Zuid**

Maximum aantal deelnemers: 15

Peter Moerdijk is onze gids op deze excursie en heeft onderstaand stukje geschreven. Om zin in te krijgen. Zwinkokkel en Philippijnse Tapijtscelp, beiden zijn het schelpen die je kunt oprapen op het Kalootstrand. Dit strand aan de zuidwestkust van Zuid-Beveland is uniek omdat getuigen van bijna 50 miljoen jaar geschiedenis van ons gebied, zoals de genoemde soorten, zomaar voor je voeten aaneen komen. Omdat je hier ook fossiele haaiëntanden kunt vinden heeft het strand enige bekendheid. Maar ook brachiopoden, wormkokers, botten en tanden van zoogdieren, fossiele krabben, zeeëgelstekels, zeepokken, fossiel hout, koraaltjes, etc. worden hier gevonden. Het meest te vinden zijn echter fossiele schelpen.

Samen gaan we het strand op en geeft Peter uitleg over de recente en fossiele schelpen die we daar vinden. Aan de hand van die schelpen en andere fossielen vertelt hij tevens over de geologische geschiedenis van het gebied.

Gegarandeerd wordt de excursie afgesloten met een aantal fossiele schelpen, waar een interessant verhaal aan vastzit. Geluksvogels nemen een mooie haaiëntand mee naar huis.

Nachtvlinderexcursie op de schorren bij Ellewoutsdijk

Leo Vorthoren

Voor de nachtbrakers vindt op [maandag 26 augustus vanaf 21:00 uur](#) een nachtvlinderinventarisatie plaats bij het oostelijke schor van Ellewoutsdijk. Dit buitendijkse gebied is in beheer van Rijkswaterstaat en kent een zeer rijke typische schorrenvegetatie. Tijdens een vegetatie inventarisatie vorig jaar bleken de bloeiende planten op het schor massaal dagvlinders en bijen aan te trekken. Het is echter onbekend of deze bijzondere begroeiing ook specifieke nachtelijke bestuivers en andere insecten aantrekt. Voor het eerst wordt dit schor daarom geïnventariseerd in een samenwerking tussen de KNNV en de Vlinder- en Libellenwerkgroep.

Om 20.40 uur gaat de zon onder op deze dag en rond 21.10 uur bereikt het water het hoogste punt. Vanaf dat moment begint het schor geleidelijk droog te vallen en wordt het bereikbaar voor insecten. Om 21 uur zijn deelnemers welkom op de locatie. Om 3.35 uur bereikt het water het laagste punt, maar het zal ook afhankelijk van de vangsten zijn hoe lang doorgedaan wordt. Inventarisatie vindt plaats vanaf de dijk middels lichtvallen en lakenvangsten. Het schor zal zelf zowel vanuit natuur- als veiligheidsoverwegingen gedurende de inventarisatie niet betreden worden.

Opgave voor de excursie vooraf is noodzakelijk. Bij een te groot aantal belangstellenden kan besloten worden een maximum aantal deelnemers in te stellen. Vanzelfsprekend is het doorgaan van de inventarisatie mede afhankelijk van het weer.

Let op: dit betreft niet het schor dat direct aan Ellewoutsdijk grenst, maar het schor dat ten oosten daarvan ligt. [Deelnemers die zich opgeven, krijgen nader bericht van de exacte locatie.](#)

Excursie sprinkhanen en andere insecten in Oranjezon en Overduin

Luciën Calle is onze gids op deze excursie. Hij neemt materiaal (klopschuim en exhauser) mee om verschillende boom- en struiksoorten te kloppen zodat we ook insecten te zien kunnen krijgen die anders verborgen blijven.

Zaterdag 14 september van 13:30-15:30 uur

Verzamelen bij de ingang van natuurgebied Oranjezon.

Betaald parkeren op de **P** tegenover de uitspanning Oranjezon, Kon. Emmaweg 26, Vrouwenpolder. Daarna de weg aflopen naar de ingang van het pompstation.

Hertenexcursie Kop van Schouwen, Meeuwendunen

Samen met boswachter Marijke Lieman gaan we langs het 3e bankje én natuurlijk op zoek naar burlende damherten.

Zaterdag 12 oktober (aanvangstijd volgt nog)

Verzamelen **P**, Adr, van der Weijdenweg

WERKGROEPEN

Maandagmiddag wandeling KNNV Walcheren van 14 – 16 uur.

Contactpersoon: Hillary Jellema-Brazier. 0118-750566

Maandag 5 augustus: **Westkapelse kreek**

Verzamelen bij de vluchtheuvel aan de Boudewijnsekerkseweg.

Maandag 2 september: **Ritthemse bos**

Verzamelen bij de **P** bij Fort Rammekens.

Strandwerkgroep (steeds Neeltje Jans, eind van de Faelweg op het Noordzeestrand)

Contact: Elly Jacobusse: 06-29835816, ellyjacobusse@mail.com of Marijke Wesseling: 06- 49816260, m.g.wesseling@zeelandnet.nl.

Dinsdag 23 juli. Verzamelen om 9:25 uur.

Woensdag 7 augustus. Verzamelen om 10:00 uur.

Donderdag 22 augustus. Verzamelen om 9:45 uur.

Plantenwerkgroep (PWG)

De excursies zijn wisselend van 14-16 uur (**M**) en van 19 – 21 uur (**A**).

Dinsdagmiddag 16 juli, Beekshoekpolder Oranjezon, parkeren bij Uitspanning Oranjezon (**M**)

Dinsdagmiddag 23 juli, Vlinderroute duingebied Valkenisse, parkeerplaatsje Vroonweg (**M**)

Dinsdagavond 30-07-2024, Neeltje Jans, noordwest buiten (**A**)

Dinsdagavond 06-08-2024, De Vier hooften (**A**)

Dinsdagmiddag 13-08-2024, Ritthem Slufter (**M**)

Voor exacte locaties, zie onze website.

Overige excursies

KNNV Bevelanden, iedere 1^e zaterdag van de maand excursie op verschillende locaties.

Info via mail van [Joh.eckhardt](mailto:Joh.eckhardt@knnv.nl) of op dag van excursie 06-23643846 (opgave is niet nodig).

Tijd: 10-12 uur.

Waarschijnlijk **geen** excursie in augustus

Insectenexcursies door Peter Geene

Woensdag 28 augustus om 13:00 uur: **Braakman-noord**.

Algemene insecten, alle hoogzomer soorten libellen en vlinders. M.n. zwerfende pantserjuffers, zuidelijke heidelibel en zuidelijke glazenmaker of wellicht de rondtrekkende zuidelijke keizerlibel.

Informatie en opgave: famgeene@zeelandnet.nl

IVN

Voor de activiteiten van IVN zie ook hun [website](#).

Park Toerenlied

Thema: op zoek naar dieren en diersporen

Verzamelen aan de Koudekerkseweg bij het buffalo-voertuig.

Rondleiding Rammekenshoek steeds om 19:30 uur

Alle dinsdagen in juli en augustus: wandeling met gids

Aanmelden bij rammekenshoek@ivnwalcheren.nl

Veerse Bos

steeds om 19:00 uur

Alle woensdagen in juli en augustus: Natuur-foto-wandeltocht

Verzamelen: Natuurcamping Het Veerse Gat, voor het sanitairegebouw, Landschuurweg 5b, Veere.

Geheimen van het getij, i.s.w. met het polderhuis in Westkapelle.

Zaterdag 20 juli om 19:30 uur

Woensdag 7 augustus om 10:00 uur. Kinderactiviteit rondom Beach Clean-up.

Aanmelden bij het Polderhuis: 0118570700 of info@polderhuis.westkapelle.nl

Korren bij Westkapelle

Vrijdag 9 augustus om 11:30-13:00 uur

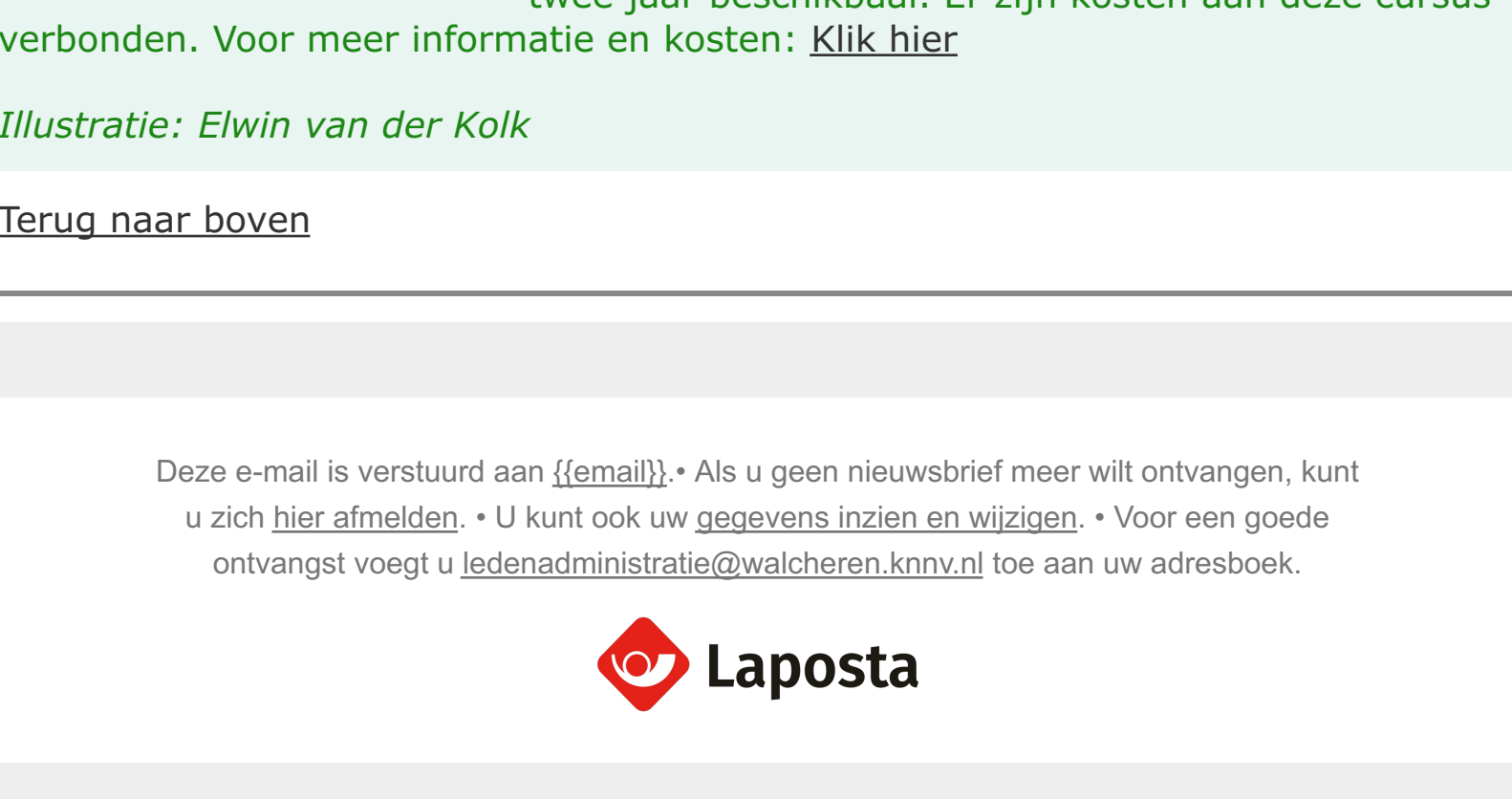
Verzamelen bij KNRM reddingsstation Westkapelle, Zuiderhoofdweg 1.

Terugblik Excursie Schotsman, orchideeën en vlinders

Yvonne van Scheppingen

Het was niet echt insectenweer op 15 juni. Bewolkt en veel wind. Maar met een insectenexpert als Peter Geene is er altijd hoop op toch wat vlinders of libellen. En in ieder geval nieuwe kennis opdoen.

Al direct weten we van het pad af naar een open plek in het bos met twee poelen. Ondanks de regen van de laatste maanden kwamen we aan een droge vlakte. Peter legde uit dat de larven van libellen bij uitdroging naar nattere locaties kunnen migreren. Maar die moeten er wel zijn, dacht ik nog. Gelukkig bleek de tweede pool nog water te bevatten. In deze pool groeiden kranswieren, een teken van goede waterkwaliteit.

Bij stevige wind schuilen de libellen en juffers lager in de vegetatie. Dus vooral tussen de rietstengels en grassen en op andere luwe plaatsen zoeken.

Zo vonden we een paar lantaarntjes, azuurjuffers en jonge bruinrode heidelibellen en bloedrode heidelibellen. Deze 2 libellensoorten waren in het 'gele stadium', dus nog niet in de uiteindelijke kleuren. Dat zijn van die weetjes die kunnen helpen bij de determinatie van libellen.

Daarna gingen we naar het grote veld waar we behalve diverse orchideeën, ook rondwintergroen, kattenkruid, knikkende distel en diverse andere flora vonden.

Boven ons zongen een paar veldleeuwen en grasmussen en op een paaltje zat een torenvalk. Ook lieten zich twee vlinders zien, een hooibeestje en een bruin zandoogje. In het bos werden we nog getrokken door twee soorten bijen.

Willie Remijn, altijd speurend naar paddestoelen, vond nog een wimperzwam (metje). Ondanks het twijfelachtige weer was het een mooie excursie met vele soorten uit diverse soortgroepen.

Herkansing libellen in Oranjezon

Peter vond dat we te weinig libellen en juffers gezien hadden en bood op 29 juni een 2e excursie aan in Oranjezon. Het weer was met 24 graden en veel zon, stukken beter. We kregen uitleg over het opbouwbare insectennet en dat je voor libellen een zwart net nodig hebt. Wit zien ze te goed. Juffers overwinteren 1 winter als larve in het water en komen dan uit, terwijl libellen wel 2-4 jaar als larve in het water leven. Als libel leven ze slechts 2-6 weken.

Bij het eerste kanaal zagen we al snel een aantal juffers. Watersnuffel, azuurblauwe juffer, pantsjerjuffer en lantaarntje. Ondanks dat Peter een wit net had, wist hij behendig een aantal soorten te vangen, zodat wij ze van dichtbij konden bewonderen.

Bij het 2e kanaal vlogen een heel aantal libellen, zoals vuurlibellen, oeverlibellen en heidelibellen. Ook van de Bruinen wist Peter er een aantal te vangen. Van de Bloedrode heidelibel en de Bruinrode heidelibel konden we zo het verschil goed bekijken. Dat zit hem, in deze nog niet uitgekleurde exemplaren, in de gele lengtestrepen op de poten van de bruinrode heidelibel, terwijl de bloedrode heidelibel geheel zwarte poten heeft. Als ze uitgekleurd zijn is het verschil wel duidelijker.

De blauwgrijsje mannelijke oeverlibellen lijken erg op latbuiken. In het vervolg toch eens beter kijken als ik een latbuik zie. Misschien is het wel een oeverlibel. Verder vlogen er nog keizerlibellen en een vroege glazenmaker rond. Die zich niet lieten vangen. Niet met het net en niet op de foto. Vooral de vroege glazenmaker kwam regelmatig vlak langs en was er mooi met zijn lichtbruine lijf en groene ogen.

Op een aantal rietstengels vonden we nog huidjes oa. van een keizerlibel.

We hebben geen viervlek gezien, die zou er wel moeten zijn. Met in totaal 6 libellen en 4 juffers en heel veel informatie waren we meer dan tevreden.

Op weg naar de uitgang werden wij nog begeleid door een prachtige grote, blauwe keizerslibel. Hij vloog diverse malen over de groep maar ook deze liet zich niet vangen door Peter.

Kort verslag excursie Kanaaldijk en het 2e bankje

9 Deelnemers waren er op de excursie die tegelijk plaatsvond met de 'vrije maandagwandeling' op 1 juli. Het doel was het KNNV-bankje op de Kanaaldijk maar zoals met iedere vrije maandagwandeling werd er natuurlijk naar alle aanwezige soorten gekeken en geluisterd. En dat een wandeling over het jaagpad van de kanaaldijk leuk is voor KNNV-ers blijkt uit het lijstje dat Hillary bijgehouden heeft.

Zoals ze dat overigens van alle wandelingen altijd doet. Hillary telt ook vlinders in het duin bij Dishoek, dus is er altijd bijzondere aandacht voor vlinders. Op de bloeiende bramen zaten atalanta, dagpauwen en bonte zandoogjes (een soort van zon en schaduw). In het lange gras bruine zandoogjes en 1 oranje zandoogje (een vroegeling, er komen er nog veel meer). Hooibeestjes houden daarentegen van wat meer open begroeiing. Verder zijn er twee dikkopjes gezien.

Ook voor de floristen waren er leuke soorten te zien, zoals hangende zegge, heen, zeggroene rus, gevlekte rupsklaver, galega, kattendoorn, behaarde boterbloem, kompaansla, koebraam en dijkvlitbraam. De aardkastanje was al uitgebloeid en stond zelfs al in het zaad.

Foto: Marijke Wesseling

Na 25 minuten werd het bankje bereikt en bewonderd. Het is al eerder geschreven, het zijn mooi robuuste banken waar je met veel mensen op kunt zitten.

Foto: Marijke Wesseling

Vanaf de bank heb je mooi uitzicht over het weidevogelgebied van de Oude Veerseweg. En ook daar werden weer soorten gescoord. Blauwe reiger, grijs kwak, gierzwarte rus, boerenzwaluwen, kleine zilverreiger, kluten, 3 grutto's, torenvalk en fazant. Vanuit het riet was een kleine karekiet te horen.

Na een kleine twee uur gewandeld en genoten te hebben van deze mooie middag, was de wandeling weer terug op het startpunt aan de Bergweg, waar zoals altijd nagepraat werd met een kopje thee of koffie en een koekje.

Foto: Albertus Jellema

Online cursussen

Zomercursus insecten ontdekken

In vier weken neemt bioloog Luc Hoogenstein (van 'mijn 1000-soorten tuin') je mee op safari in je eigen tuin en omgeving. Vanaf dinsdag 6 augustus t/m dinsdag 27 augustus is er een livesessie, waarin je kennismaakt met de verschillende soortgroepen. Je leert ze te herkennen, waar je ze kunt vinden, wat ze zo bijzonder maakt en je krijgt tips over het fotograferen. Als extra optie kun je op [zaterdag 31 augustus](#) met Luc Hoogenstein op stap tijdens de eerste Brouwersdam BioBlitz. Voor meer informatie en kosten: [klik hier](#)

Ook dit najaar geeft Sovon weer de online water- en wintervogelcursus. In 10 lessen kun je meer dan 100 soorten vogels leren herkennen die je in het winterhaljaar (van oktober tot maart) tegen kunt komen. De cursus loopt van donderdag 26 september, iedere twee weken tot eind februari. Alle lessen blijven twee jaar beschikbaar. Er zijn kosten aan deze cursus verbonden. Voor meer informatie en kosten: [klik hier](#)

Illustratie: Elwin van der Kolk

[Terug naar boven](#)

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden • U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen • Voor een goede ontvangst voegt u ledenadministratie@walcheren.knnv.nl toe aan uw adresboek.

